

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Трансформаційні процеси на пострадянському просторі та в країнах ЦСЄ в
постбіполярний період**

Освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на
засіданні кафедри
міжнародних відносин
Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Трансформаційні процеси на пострадянському просторі та в країнах ЦСЄ в постбіполярний період
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 30 год. Практичні заняття – 30 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни є поглиблення знання студентів про перебіг трансформаційних процесів на пострадянському просторі та їх вплив на динаміку сучасних міжнародних відносин; вивчення студентами внутрішньополітичних процесів в країнах ЦСЄ посткомуністичної доби і їх впливів на динаміку міжнародних відносин в умовах глобалізації міжцивілізаційних стосунків та формування нового світопорядку.

Основними **завданнями** вивчення студентами дисципліни «Трансформаційні процеси на пострадянському просторі та в країнах ЦСЄ в постбіполярний період» є засвоєння ними знань та набуття навичок щодо:

- політичних, економічних, культурних та інших трансформаційних змін на вказаних теренах;
- проведення аналізу актуальної проблематики сучасних дискусій та досліджень трансформаційних процесів посткомуністичних країн ЦСЄ;
- здійснення порівняння трансформацій та її подальших перспектив у посткомуністичних країнах;
- характеристики основних етапів посткомуністичного розвитку країн Центральної та Східної Європи;
- історії створення та розпаду “суспільства радянського типу” в Центральній Європі;
- проблематики сучасних дискусій та порівняльних досліджень процесів Євроінтеграції, розширення Європи;
- розпаду СРСР та створення нових незалежних держав;
- проблеми формування легітимної влади, громадянського суспільства, захисту приватної власності в пострадянських країнах.

Компетентності

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та компетентність практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікації та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами)

Програмні результати навчання

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних акторів у світовій політиці.

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав

РН09. Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій.

РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні документи

РН15. Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1 Вступ до курсу. Сутність поняття «трансформаційні процеси».	<ul style="list-style-type: none"> • Засвоїти сутність поняття «трансформаційні процеси». • Проаналізувати характерні риси та особливості трансформації країн ЦСЄ та пострадянського простору в постбполярний період. • Ознайомитися з історією понять «Центральна Європа», «Східна Європа» та «Центрально-Східна Європа». 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
2.	Тема 2. Трансформаційні процеси в Польщі	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути особливості трансформації Польщі. • Охарактеризувати політичне життя Польщі в 1989-2004 рр. • Проаналізувати економічні реформи та «шокову терапію». • Ознайомитися із підходами до поділу переговорного процесу на етапи. • Розглянути політичне та господарче життя після 2004 р. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
3.	Тема 3. Трансформаційні процеси в Чехії і Словаччині	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути демократичні процеси в Чехословаччині в 1989-1992 рр. Поділ на Чеську і Словацьку Республіки. • Проаналізувати політичний та економічний розвиток Чехії з 1993 рр. • Ознайомитися з політичним та економічним розвитком Словаччини з 1993 р. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
4.	Тема 4. Трансформаційні процеси в Угорщині	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути суспільно-політичні процеси (1990-2021 рр.). • Проаналізувати економічні перетворення. • Ознайомитися з українсько-угорськими відносинами 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
5.	Тема 5. Трансформаційні процеси в Болгарії та Румунії	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати політичний та економічний розвиток Румунії. • З'ясувати українсько-румунські відносини, життя українців в Румунії, румунів в 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної

		<p>Україні.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Охарактеризувати політичний та економічний розвиток Болгарії • Охарактеризувати українсько-болгарські відносини в 1991-2021 рр. 	<p>роботи,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Завдання для самостійної роботи
6.	Тема 6. Трансформаційні процеси в країнах колишньої Югославії	<ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати розпад Югославії. • Охарактеризувати трансформаційні процеси та їх особливості в Сербії, Словенії, Хорватії, Чорногорії, Боснії та Герцеговині, Північній Македонії, Косово. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
7.	Тема 7. Трансформаційні процеси в країнах Балтії	<ul style="list-style-type: none"> • Визначити загальну характеристику та особливості країн Балтії. • Проаналізувати та визначити основні напрями трансформаційних процесів країн Балтії: Литви, Латвії та Естонії 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Трансформаційні процеси в Російській Федерації	<ul style="list-style-type: none"> • Визначити причини розпаду СРСР. Охарактеризувати Росію за першої каденції Б. Єльцина. • Проаналізувати та визначити основні напрями трансформаційних процесів країн Балтії: Литви, Латвії та Естонії • Ознайомитися з РФ за другої каденції Б. Єльцина, приходом до влади В. Путіна у 2000 р. • Проаналізувати Росію за правління В. Медведєва у 2008-2012 рр. та В. Путіна з 2012 р. • Визначити владно-силову природу світової політики та міжнародних відносин на пострадянському просторі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи
9.	Тема 9. Трансформаційні процеси в Білорусі	<ul style="list-style-type: none"> • Розглянути становлення держави Білорусь в 1991-1994 рр..). • Ознайомитися з приходом до влади О. Лукашенка та вибором орієнтації на Росію. • Проаналізувати політичний розвиток Білорусі за О. Лукашенка 	<ul style="list-style-type: none"> • Тести, • Контрольні запитання, • Завдання для індивідуальної роботи, • Завдання для самостійної роботи

			роботи
10.	Тема 10. Трансформаційні процеси в республіках Закавказзя	<ul style="list-style-type: none"> Розглянути загальну характеристику та особливості регіону. Ознайомитися з трансформаційними процесами в країнах Закавказзя: Грузії, Вірменії та Азербайджані. Проаналізувати конфлікти на Закавказзі 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
11.	Тема 11. Трансформаційні процеси в Центральній Азії	<ul style="list-style-type: none"> Розглянути загальну характеристику та особливості регіону. Ознайомитися з розвитком Центральної Азії на сучасному етапі. Проаналізувати особливості трансформаційних процесів у країнах Центральної Азії 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
12.	Тема 12. Трансформаційні процеси в Казахстані	<ul style="list-style-type: none"> Розглянути становлення держави Білорусь в 1991-1994 рр..). Ознайомитися з приходом до влади О. Лукашенка та вибором орієнтації на Росію. Проаналізувати політичний розвиток Білорусі за О. Лукашенка 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи
13.	Тема 13. Трансформаційні процеси в Узбекистані	<ul style="list-style-type: none"> Розглянути появу Узбекистану як самостійної держави. Проаналізувати особливості політичної трансформації Узбекистану. Ознайомитися з економічним розвитком Узбекистану 	<ul style="list-style-type: none"> Тести, Контрольні запитання, Завдання для індивідуальної роботи, Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	20

Бали за теми, винесені на лекційні заняття	15
Бали за індивідуальну роботу	10
Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Робота на парах	Оцінка за контрольну роботу	Оцінка за індивідуальну роботу	Оцінка за самостійну роботу	Екзамен	Разом
20	15	10	5	50	100
•	• Оцінювання відповідей студентів на практичних заняттях відбувається за 100бальною шкалою				

Поточний контроль з дисципліни «Трансформаційні процеси на пострадянському просторі та в країнах ЦСЄ в постбіполярний період» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацювання додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимум 20 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за 100бальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимум 15 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимум 10 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимум оцінюється у 5 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із

[внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.\)](#) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» \(Нова редакція\)](#) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
<p>Література: Основна</p> <p>Брусилівська О.І. Посткомуністична Східна Європа: зовнішні впливи, внутрішні зміни. – Одеса: Астропринт, 2007. 352 с.</p> <p>Бурдяк В. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів / В. Бурдяк. – Чернівці : Рута, 2004. 328 с.</p> <p>Європеїзація Центральної та Східної Європи / упор. Франк Шіммельфенніг, Ульріх Зедельмаєр ; пер. Олексія Сидорчука, Михайла Смутка, Юліана Романишина. – К. : Юніверс, 2010. 284 с.</p> <p>Зеленько Г. Політична «матриця» громадянського суспільства : Досвід країн Вишеградської групи та України / Г. Зеленько. – К. : Знання України, 2007. 336 с.</p> <p>Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ — початок ХХІ ст.): Навч. посіб. — К. Знання, 2013. 284 с.</p> <p>Орлова Т. В. Історія пострадянських країн: підручник. – К. : Знання, 2014. 512 с.</p> <p>Перепелиця Г.М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. – К.: Стилос – ПЦ «Фоліант», 2003. 256 с.</p> <p>Федорчак Т. Політична трансформація Чеської Республіки : внутрішні та зовнішні виміри / Т. Федорчак. – Івано-Франківськ : Вид-во Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2012. 543 с.</p> <p>Додаткова</p> <p>Гаврилишин П. Демографічний розвиток Центрально-Східної Європи у першій пол. ХХІ ст. та його вплив на міжнародні відносини. Вісник Прикарпатського</p>	

університету. Історія. 2016. Вип. 28. С. 64–69.

Гаврилишин П., Чорненко Р. Депортація польського населення міста Станіслава у 1944–1946 рр. *Wojna zmieniła wszystko, Stanisławów i Ziemia Stanisławowska w dobie wojny, okupacji i „wyzwolenia” (1939–1945): T. II Administracja – Kultura*, 2019. Warszawa – Iwano-Frankiwnsk. С. 107–137.

Гаврилишин П. Проблема встановлення східного кордону Польщі в системі міжнародних відносин в роки Другої світової війни. *Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2015. Ч. 27. С. 139–146.

Гурак І. Початки формування інституційно-правових засад українсько-польського міждержавного діалогу. *Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей*. Чернівці, 2015. Т. 29–30. С. 231–236.

Фортельний І. Трансформаційні процеси на пострадянському просторі: особливості перехідного періоду. *Держава і право: зб. наукових праць*. К., 2013. Вип. 62. С. 526–531.

Країни пострадянського простору в умовах формування багатополюсного світу: історичні уроки та перспективи: зб. наук. праць / за ред. А.Г.Бульвінського. К. : ІВІ НАН України, 2016. 268 с.

Піляєв, І. Методологічні підходи до аналізу соціально-політичної модернізації на пострадянському просторі. *Держава і право: зб.наукових праць*. К., 2013. Вип. 62. С. 388–395.

Піляєв І. Специфіка регіону Центрально-Східної Європи в контексті глобальних тенденцій модернізації соціуму. *Віче*. 2013. № 20. С. 20–22.

Піляєв І. Шляхи модернізації взаємовідносин «громадянин - суспільство – держава» у сфері національної політики: порівняльний досвід України, Росії і посткомуністичних країн ЄС. *Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою [Текст]: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 12 грудня 2013 р.) / упоряд. В.М.Яблонський, О.А.Корнієвський, П.Ф.Вознюк*. К., 2014. С. 114–119.

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>

Нормативно-правова база України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра міжнародних відносин м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 1, каб. 103. Тел.: +80342 75-20-27 Email: https://kmv.pnu.edu.ua/
---------	---

	<p>Ст. лаборант кафедри: Богачик-Дідович Юлія Ярославівна Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/pnuir</p> <p> https://instagram.com/pnu_international_relations?igshid=MDM4ZDc5MmU=</p>
Викладач	 <p>Гаврилишин Петро Михайлович кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин</p>
Контактна інформація викладача	<p>+80342 75-20-27 petro.gavrylyshyn@pnu.edu.ua</p>

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом</p>

	№ 212 від 06.04.2021 р.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.) .
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали , пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладач

Гаврилишин П.М.